

2003/03
2003-01-10

AG 32 – Arbetshygien och arbetsplatsutformning

Utsänt till: Sjögren, Bäck, Folkesson, Gerhardsson, Hammar, Jungersten, Lundin, Ottosson, Pege, H Persson, K A Persson, Ramberg, A Sundin, Säwemark, Trägårdh, S E Törnquist, Ulfvarson, Weman, Wemmert, Zbieg
samt för kännedom: Kadefors, B Pekkari, M Cardfelt, A Fredgren, Norton-Risberg, A Fransson

PROTOKOLL

Nr 61

fört vid sammanträde med AG 32 och AG 33 den **1 oktober 2002** hos Svetskommissionen i Stockholm.

Närvarande: Bengt Sjögren (ordf), Mathias Lundin (sekr), Gideon Gerhardsson, Bertil Jungersten, Göran Säwemark, Ulf Ulfvarsson, Börje Wemmert, Stanislaw Zbieg. Deltog även: Annika Fredgren, Esab och senare även Marie Cardfeldt, Arbetsmiljöverket, samt Anna Fransson och Susanna Norton-Risberg, Kemikalieinspektionen.

1. Godkännande av dagordning

Dagordningen godkändes. Mötesdeltagarna presenterade sig. Annika Fredgren är miljökoordinator hos Esab.

2. Föregående sammanträdes protokoll (nr 60)

Protokollet godkändes och lades till handlingarna.

3. Hopslagning av gruppen med AG 33 – Arbetsplatsens utformning – Ny arbetsordning etc

Diskussion om arbetsordningen:

Att ordet fogning ingår i arbetsordning: Fogning för att Svetskommissionen har två grupper som jobbar med limning respektive mekanisk sammanfogning. Ulf föreslog att vi bör utvidga expertisen till att även omfatta limning och mekanisk sammanfogning. Beslut: använda begreppet fogning av metaller i arbetsordningen.

Angående bevaka i stället för att studera och handlägga: Ordalydelsen förändras i enlighet med diskussionen.

Det framfördes att molybden också är viktigt att bevaka i samband med svetsrök.

Beslutades att gruppen numera heter 32 Arbetshygien och arbetsplatsutformning. Arbetsordningen **bifogas**.

4. Ny standard för provning av svetsrök EN 15011-1 – påverkan på svensk standard för rökklassindelning SS 06 28 01

Sekreteraren drog bakgrunden efter bilaga till kallelsen. Eftersom ny provningsstandard för svetsrök EN 15011 har publicerats behöver något göras åt systemet med rökklasser som beskrivs av SS 06 28 01 och där en provningsdel ingår. Sverige är förbundet genom ett avtal mellan SIS och CEN att dra in nationell standard när motsvarande EN har publicerats. I detta fall täcker dock den gamla svenska standarden på vissa punkter mer.

Göran: Den äldre svenska standarden är endast för belagda elektroder och beskriver hur man skall svetsa och med vilka parametrar. Detta ingår inte i 15011-1. Man kan i princip ta vilka parametrar som hels och få väldigt lite svetsrök. Nytt standardiseringsprojekt pågår i SC 9/WG 5 som behandlar detta. Det finns en lag i Danmark om märkning av förpackningar med rökklass.

Göran föreslår väg 1 i ovan nämnda bilaga. Använda den nya standarden men för belagda elektroder använda parametrar från den gamla. Stanislaw föreslår 4 att dra in standarden.

Postadress/Postal address	Besöksadress/Office address	Telefon/Telephone	Telefax	E-mail	Bankgiro
Svetskommissionen				svetskom@svets.se	711-2154
Box 5073	Grev Turegatan 12A	Nat. 08-791 29 00	Nat. 08-679 94 04	Web location	Postgiro
S-102 42 Stockholm	Stockholm, Sweden	Int. +46-8-791 29 00	Int. +46-8-679 94 04	www.svets.se	53917-1

Om man tar bort den gamla svenska standarden, finns det då något sätt att jämföra olika fabrikat? Rökklassen är det enda sättet att jämföra elektroder men är inte kopplat till produktivitet. Standarden är ju frivillig att använda och tillsatsmaterialtillverkarna gör som de vill om de vill ha rök-klass redovisat eller ej. Både Elga och Esab redovisar rökklass på förpackningen i dag. Elga vill dock slippa detta och i stället ha en redovisning genom varuinformation. Beslut att rekommendera att använda parametrarna för provning av belagda elektroder så länge. Vidare bevakning och diskussion på kommande möten.

5. Förändrade krav från Kemikalieinspektionen (KemI) angående redovisning av hälsofarligt innehåll kopplat till svetsrök, varuinformation och märkning av förpackning

Susanna Norton-Risberg som tillsammans med Anna Fransson bjudits in från Kemikalieinspektionen (KemI) presenterade kort sitt arbete med varuinformation och märkning. Egentligen handlar det inte om nya krav. Förändrade regler har givits ut vid halvårsskiftet som egentligen inte innebär stramare krav.

Det krävs ingen märkning enligt de krav som gäller för övriga kemiska produkter, dock finns ett krav om varuinformationsblad/säkerhetsdatablad.

I sina råd anger KemI att man bör ha märkning för allmänkonsumenter, typ privatpersoner som köper produkten över disk och inte har samma möjlighet som t.ex. en verkstad att tillgodogöra sig varuinformation.

Man bör använda symboler och riskfraser som klassificeringen ger. Detta skall vara så för varuinformationen.

Under punkt två måste varans sammansättning redovisas och det är t.ex. Cr^{+3} (3-värt) och inte Cr^{+6} (6-värt) som är aktuellt. Cr^{+3} (3-värt) är inte klassificerat (krav på riskfras).

Varningstriangeln är föreslagen som symbol som ersätter Andreaskors i en harmonisering av reglerna i Europa.

Diskussion med utgångspunkt från artikelförslaget (bilaga till föregående protokoll). Kemikalieinspektionen anser att röken redovisas på svetsdatabladet. Skall relateras till användningen.

Det skall finnas uppgifter under alla punkter. Bilaga 10 punkt 7.3. i KIFS 2001:4 (1998:8). De tidigare allmänna råd är numera bilaga till föreskriften.

I kap 4 §4 och §5 anges att varuinformationsblad är främst för yrkesmässig användning.

I verkligheten är det rökmängden som varierar inte de ingående ämnenas relativa koncentration.

Ulf: det är upp till arbetsgivaren att se till att arbetsplatsen är riskfri. Om man behöver göra beräkningar för detta skall arbetsgivaren utföra detta.

Skall worst case redovisas? Att jämföra med om man genom olyckshändelse spiller ut aceton, skall man ange vilken mängd giftiga ämnen som avges då?

Större diameter på elektroden ger mer svetsrök per tidsenhet men mindre svetsrök per kg insvetsat material.

Riskfraser och symboler redovisas endast enligt klassificeringen av beredningen i det tillstånd som den levererats. Detta sker under punkt 2 och 15 i varuinformationen.

Svetsröken redovisas inte med hjälp av riskfraser utan med hjälp av egna formuleringar under punkt 3, 7, 8, 10 eller 11 (informationen kan komplettera varandra).

Det är inte tillåtet att övermärka.

Kemi har inga avvikelser i sina regler gentemot EU-direktiv.

Sekreteraren reviderar artikelförslaget som bifogas senare.

Diskussionen och bevakningen fortsätter.

6. Artikelförslag till tidningen Svetsen

Bengt berättade om sitt artikelförslag som bifogades kallelsen om lunginflammation och hjärtinfarkt. Detta diskuterades också vid förra mötet.

Män som är 55 år gamla och tillhör den arbetande befolkningen "dör inte i lunginflammation" (mycket sällsynt). På ett varv i Norge dog tre svetsare i lunginflammation och ett antal svetsare fick uppsöka sjukhus. Även ett exempel avseende hjärtinfarkt.

Artikeln diskuterades och reviderades av Bengt (revidering se Svetsen nr4/2002). Det beslutades att skicka in denna för publikation i tidningen Svetsen nr 4/2002.

(Referensen "Welding and ischemic heart disease" från artikeln **bifogas**)

Mathias artikelförslag om isocyanater som bifogats kallelsen diskuterades. Gränsvärdet för Isocyanater är 0,01 ppm (takgränsvärde). Är man allergiker räcker det med exponering för lägre nivåer. Man skall frilägga ett område på minst 25 cm från svetsstället.

Råd från Arbetsmiljöverket som skall publiceras i december inväntas för att komplettera artikelförslaget.

7. Kort rapportering angående:

(a) *Arbetsmiljöverket*

Inget

(b) *IIW Commission 8*

Bengt berättade om rapport (VIII-1947-02) angående ultraviolett strålning. Svetsare har en överrisk 7 att få tumörer i ögat.

Mathias berättade om frågeställningar som uppkommit om Mangan. Medlemmarna har i Svetskommissionens styrelse uttryckt farhågor om att situationen i bl.a. USA, där man har ett antal rättsfall rörande Parkinson i relation till Mangan, skall sprida sig "hit". Man har därför bett AG 32 att utreda frågan och sprida information i ämnet för att öka medvetandet och minska oro. IIW har framtagit ett förslag till en s.k. "consensus agreement" (**bifogas**). Detta behandlas vidare på kommande möte.

(c) *Svetskommissionen*

Inget övrigt

(d) *Standardisering*

WG 17 info till gruppen. Representant kontakta mig.

(e) *Ämnen i svetsrök/gränsvärden – Mn, Cr+6, Ni, NOX etc*

Inget.

(f) *KTH*

Mathias informerade om professuren

(g) *Parterna (Metall, VI...)*

Inget.

(h) *International Agency for Research on Cancer (IARC)*

Inget.

(i) *Arbetslivsinstitutet*

Avdelningen toxikologi har flyttats till Karolinska Institutet.

(j) *IVF*

Tidigare ordföranden i AG 33, Jan Bäck, hade skickat information om ett projekt WEST (**bifogas**)

8. Medlemsfrågor

Medlemsförteckningarna för AG 32 och 33 slås samman (**bifogas**).

9. Övriga frågor.

Stanislaw tar med underlag angående riskerna för exponering av Molybden vid svetsning till nästa möte.

10. Nästa möte.

Nästa möte bestämdes till **den 22 januari 2003** kl 13.00 hos Svetskommissionen.

Vid protokollet

Mathias Lundin